

В. Ф. Почернишєва, Л. М. Васько, Т. О. Жукова
ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Іолтава

ЯДЕРНА МЕДИЦИНА – СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ

e-mail: zctym2012@gmail.com

Розглянуто проблему медичної освіти та розв'язання проблеми охорони здоров'я, що потребує підготовки фахівців високого рівня для ядерної медицини (ЯМ), проведення ціленаправлених заходів по всім розділам підготовки лікарів-радіологів, пріоритетом яких є підвищення фахового рівня та практичних навичок в світі інноваційних технологій.

Ключові слова: ядерна медицина, лікарі – радіологи, онкохворі.

Метою роботи було рівень ЯМ та її технологій у розвинутих країнах, дає змогу досягти значних успіхів у подоланні онкологічних захворювань. За останні 10 років рівень захворюваності на злоякісні новоутворення виріс на 9-10% і ця ситуація невпинно погіршується. Тому суттєвого значення рівень професіоналізму лікарів-радіологів набуває під час діагностики та лікування онкохворих.

Матеріал та методи дослідження: міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ) велику увагу приділяє розвитку ЯМ як ефективному діагностичному і терапевтичному інструменту, де використовуються радіонукліди та іонізуюче випромінювання для дослідження функціонального та морфологічного стану організму, а також для лікування захворювань людини. Недостатня кількість у закладах охорони здоров'я устаткувань для ядерної медицини і, як наслідок, недостатня кількість проведених діагностичних та терапевтичних процедур спричинені багатьма факторами, один з яких - невідповідність сучасним вимогам системи підготовки фахівців у сфері ЯМ [4].

Результати дослідження та обговорення: освітній процес - це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що проводиться у вищому навчальному закладі через систему науково – методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших навичок у осіб, що навчаються, а також на формування гармонійно розвинутої особистості [3]. Відповідно до вимог підготовки фахівців для входження в Європейський освітній простір, важливого значення набуває подальше впровадження в навчальний процес сучасних технологічних систем підготовки, які включають широкий спектр технологій та методів: технології проблемно-орієнтованого навчання, технології міждисциплінарного, інтегрованого навчання, тренінгові технології, імітаційні, рольові, ігрові технології, технології фундаментальної медичної освіти, особистісно-орієнтовні технології навчання, технології кредитно-модульні, технології діагностики якості, технології організації самостійної роботи студентів, інформаційні технології.

При цьому необхідна міждисциплінарна інтеграція при викладанні профільної дисципліни із попередніми базовими та наступними суміжними дисциплінами відповідно до цілей підготовки фахівців різних спеціальностей і факультетів) [1].

Медична радіологія за останні десятиліття перетворилася у складний союз наук і наукових напрямків, пов'язаних із бурхливим науково-технічним прогресом і більшим обсягом наукової інформації. Все це, безумовно, вимагає перебудови змістовної основи освітнього процесу при збереженні позитивних якостей створених нашими попередниками традиційних методів підготовки фахівців, здатних до самостійної діяльності. Відбувається різке наростання обсягу наукових знань з питань ЯМ. Клінічна підготовка лікаря в умовах постійного науково-технічного прогресу зумовлює необхідність введення в навчання нових і розширення викладання низки визнаних напрямів ЯМ [1, 2].

Недостатній рівень підготовки випускників медичних ВНЗ з питань ядерної медицини призведе до нераціонального, економічно необґрунтованого використання високовартісної апаратури, подовження термінів обстеження пацієнтів, подорожчання досліджень і діагностичних помилок. Курс променевої терапії необхідно викладати не тільки в рамках курсу радіології, але і онкології, розділах інших клінічних дисциплін як один із методів лікування запальних захворювань хірургічного профілю, шкірних захворювань і дегенеративно-дистрофічних захворювань ОРС. Викладання променевої терапії повинно здійснюватися тільки фахівцями в цій галузі, а не онкологами та хірургами. У цій програмі викладання основ сучасної променевої

діагностики і променевої терапії студентам усіх факультетів, на відміну від колишніх програм, побудовано з використанням сучасної системи проблемно-орієнтованого органно-комплексного навчання, відповідно до рекомендацій Європейської асоціації радіологів (EAR).

Головна мета навчання студентів на курсі променевої діагностики і променевої терапії полягає в засвоєнні базових знань і навичок з даної дисципліни. На лекціях і практичних заняттях переслідується мета ознайомити студентів з можливостями використання методів променевої діагностики та променевої терапії у клінічній і поліклінічній практиці, навчити скласти алгоритм променевого обстеження, самостійно розпізнавати за матеріалами променевого обстеження низку патологічних станів, що вимагають невідкладної діагностики та лікування. Отримані знання поглиблюються і закріплюються під час проходження клінічних дисциплін на старших курсах, де проблеми приватної променевої діагностики і терапії розглядаються у взаємозв'язку з конкретними питаннями клінічної діагностики та лікування хворих. Таким чином навчання студентів основам даної дисципліни повинно відбуватися протягом усього періоду перебування їх у вузі.

На сьогоднішній день з урахуванням пункту 4 частини третьої статті 61 Закону України «Про вищу освіту» та з метою організації практичної підготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів у ВНЗ та закладах післядипломної освіти запропоновано введення резидентури. Лікарська резидентура - це стандартна форма навчання лікарів після медичного університету, яка прийнята у всіх країнах з розвинутою системою охорони здоров'я. Тривалість резидентури - від 3 до 7 років залежно від спеціальності лікаря. Тільки після цього він вважається фахівцем і має право працювати самостійно. Прийняття запропонованого проекту загальною сприятиме подальшому розвитку системи вищої медичної освіти в країні, удосконаленню надання високоспеціалізованої медичної допомоги, підготовки, перепідготовки та підвищенню кваліфікації медичних працівників у вищих навчальних закладах та закладах післядипломної освіти, встановить єдині та прозорі правила підготовки фахівців.

Результатом реалізації проекту буде запровадження чіткого механізму поглиблення професійних знань осіб, які закінчили інтернатуру та отримали кваліфікацію лікаря відповідно до переліку лікарських спеціальностей інтернатури, що навчаються виключно на відповідних клінічних кафедрах з метою отримання кваліфікації лікаря певної спеціальності відповідно до переліку спеціальностей лікарської резидентури як окремої форми післядипломної освіти. Реалізація даного проекту сприятиме забезпеченню подальшої гармонізації національної нормативно-правової бази у сфері вищої медичної освіти із міжнародним та європейським законодавством, створенню належних умов для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації медичних працівників у вищих навчальних закладах та закладах післядипломної освіти на території України [2].

Підсумок

Ефективне розв'язання проблем охорони здоров'я потребує адекватного високого рівня фахової підготовки спеціалістів для ядерної медицини, проведення цілеспрямованих організаційно-методичних та психолого-педагогічних заходів в усіх розділах підготовки лікаря-радіолога, пріоритетом яких є підвищення кваліфікації та практичних фахових умінь, широке використання у навчально-виховному процесі інноваційних технологій навчання.

Список літератури

1. Mechev D. S. Pidhotovka fakhivtsiv dlia roboty z multimodalnymy zobrazhenniamy / D.S. Mechev, O.V. Shcherbina // Promeneva diahnostyka, promeneva terapiia. – 2012. – No. 1. – S. 78-80.
2. Mechev D. S. Obhovorennia kontseptsii rozvytku yadernoi medytsyny v Ukraini (dyskusii) / D.S. Mechev, M.M. Tkachenko // rad. visn. – 2013. – No. 1. – S. 44 – 47.
3. Mechev D. S. Suchasnyi stan i perspektyvy vykladannia yadernoi medytsyny v medychnykh vyshchykh navchalnykh zakladakh Ukrainy / M.M. Tkachenko, D.S. Mechev, H.O. Romanenko // URZh. – 2016. – No.3, – S.48 – 51.
4. Polyachenko Yu. V. Medytsinskie obrazovanie v mire i v Ukraine / Yu.V. Polyachenko, V.G. Perederiy, A.P. Volosovets [i dr.] // – Harkov v: IPP Kontrast, - 2005. – 462 s.
5. Shcherbina O. V. Stan ta tendentsii rozvytku radionuklidnoi diahnostyky v Ukraini / O.V. Shcherbina, L. V. Kmetiuk // radiol. visn., – 2015, – No.1/2, – S. 128 – 130.

Реферати

ЯДЕРНАЯ МЕДИЦИНА КАК СОВРЕМЕННЫЙ ПРЕДМЕТ ДЛЯ ИЗУЧЕНИЯ

Почерняева В. Ф., Васько Л. Н., Жукова Т. А.

Рассмотрена проблема медицинского воспитания на современном этапе развития. Эффективное решение проблемы здравоохранения состоит в адекватной

NUCLEAR MEDICINE AS A CONTEMPORARY STUDY SUBJECT

Pocherniaeva V.F., Vasko L.N., Zhukova T.A.

The problem of medical education at the present stage of development is considered. An effective solution to the health problem consists in the adequate formulation and

постановке и решении вопроса подготовки кадров высокого уровня компетенции по ядерной медицине, т.к. основное значение уровень профессионализма врачей-радиологов приобретает во время диагностики и лечения онкобольных.

Ключевые слова: ядерная медицина, врачи – радиологи, онкобольные.

Стаття надійшла 6.09.2017 р.

solution of the issue of training high-level personnel in nuclear medicine competence. the main importance of the level of professionalism of radiology doctors is acquired during the diagnosis and treatment of cancer patients.

Key words: nuclear medicine, doctors - radiologists, oncology.

DOI 10.26724 / 2079-8334-2017-3-61-204-208

УДК 378.147: [611.018+611.018.1+611.013

Т. Р. Скибинская, Л. М. Сокуренько, Л. Б. Шобат, Ю. Б. Чайковский
Национальный медицинский университет имени А.А. Богомольца, Киев

ГИСТОЛОГИЯ. ТРУДНЕЕ ЛИ ЕЕ УЧИТЬ СЕГОДНЯ?

e-mail: l-sokurenko@i.ua

Целью нашего исследования явился обзор преподавания гистологии, цитологии и эмбриологии (ГЦЭ) и успеваемости студентов медицинского факультета на кафедре ГЦЭ Киевского медицинского института в 30-е годы 20-го века и Национального медицинского университета имени А.А. Богомольца в наше время.

Материалы и методы. В обзоре приведены архивные документы и публикации, которые позволили рассмотреть эффективность образования в Киевском медицинском институте в 30-е годы 20-го века. Рассмотрены различные методы повышения успеваемости и качества обучения студентов, проведен анализ успеваемости студентов медицинских факультетов Национального медицинского университета имени А.А. Богомольца в наше время с учетом тех факторов, которые, на наш взгляд, влияют на усвоение ГЦЭ.

Результаты. Полученные результаты дают возможность проследить изменения успеваемости студентов медицинских факультетов в разные временные периоды. Количество студентов, сдавших ГЦЭ на «отлично» и «хорошо», уменьшилось, возросло число студентов, получивших оценку «неудовлетворительно». Это объясняется количеством информации, которое нужно усвоить. В 30-е годы прошлого века перед студентами стояла задача изучить основы классической гистологии: представлять микроскопическое строение клеток, тканей и органов на светооптическом уровне. Сегодня к этому прибавилось много других компонентов.

Выводы. Освоение современной ГЦЭ требует большого труда. Совместные усилия кафедр ГЦЭ и студентов дадут возможность преодолевать трудности. Об этом следует помнить в условиях продолжающейся реформы в медицине и медицинском образовании.

Ключевые слова: медицина, студенты, качество обучения, исторические аспекты развития медицины в Украине, анализ успеваемости.

В медицинском образовании происходят перемены, затрагивающие высшие медицинские учреждения во всем мире. Современные технологии обучения внедряются в преподавание как клинических, так и фундаментальных дисциплин. Гистология, цитология и эмбриология (ГЦЭ) также требует новых подходов и новых решений. Мы пытаемся ответить на вопросы: «Как повысить качество обучения? Как улучшить успеваемость? Как мотивировать студентов?» Эти же вопросы, по-видимому, волновали преподавателей и в прошлые десятилетия.

Целью работы был анализ преподавания ГЦЭ и успеваемости студентов медицинского, санитарно-гигиенического и педиатрического факультетов на кафедре ГЦЭ Киевского медицинского института в 30-е годы 20 века и Национального медицинского университета имени А.А. Богомольца в наше время.

30-е годы 20 века. В это время кафедрой ГЦЭ заведовал профессор Семен Дмитриевич Шахов (ученик профессора В.Я. Рубашкина). Данный период был сложным как для кафедры, так и для государства в целом. В стране проходили глобальные перемены в политике, экономике и наука также претерпевала серьезные изменения.

За 9 лет с 1930 по 1939гг число студентов на лечебном, педиатрическом и санитарно-гигиеническом факультетах составляло 1152 человека. Значительно увеличилось количество абитуриентов. Только на лечебный факультет поступало: в 1931 году - 314 человек, из них 131 – их количество на лечебном факультете, в 1932 году – 642 человека, в 1933 году – 547 человек. Среди студентов 1930-33 гг. более 35% демонстрировали высокий уровень знаний, что свидетельствовало о высоком уровне сознания среди молодежи, их заинтересованности в процессе обучения.

О киевском мединституте 30 х годов. «... Это было великолепное высшее учебное заведение, оборудованное современной аппаратурой, имеющее достаточные возможности приобретения импортных реактивов. Педагогический процесс отличался глубокой теоретической